

Nr 1076

Av herr **Österdahl**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 35, angående ökat stöd till vuxenutbildningen.

(Lika lydande med motion nr 1258 i Andra kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 35 framlägges vissa förslag angående ökat stöd till vuxenutbildningen.

Vuxenutbildningen är av allra största betydelse för att jämna ut utbildningsklyftorna mellan dem som nu utbildas och andra vilkas skolgång avslutats tidigare då undervisningstiden var kortare och kvalitativt av lägre beskaffenhet. Mot den bakgrunden är det angeläget att på olika sätt såväl ekonomiskt som organisatoriskt underlätta för vuxna att komplettera sin tidigare utbildning.

För att en gymnasial vuxenutbildningskurs skall få påbörjas skall antalet elever i kursen beräknas varaktigt uppgå till lägst 12 elever. Detta försvårar avsevärt för glesbygdens och de mindre tätorternas invånare att delta i vuxenutbildningen i kommunal regi. Även om dispenser lämnas för ett lägre antal elever är det dock svårt att organisera och planera kurser då man inte vet om dispens kommer att lämnas. Jag förordar därför att elevantalet sänkes till 8 utan att dispens skall behöva begäras.

För närvarande är det också svårt att få dela stora klasser. Vuxenundervisningen kräver speciell pedagogisk sakkunskap och också individuell undervisning på ett helt annat sätt än ungdomsundervisningen, då vuxen elevernas grundkunskaper är mycket växlande. Istudiecirklar är antalet elever begränsat till högst 20 för att statsbidrag skall utgå. Denna begränsning torde ha skett med hänsyn till pedagogiska synpunkter. Jag anser i likhet härmed att en klass skall få delas när elevantalet överstiger 20. Med hänsyn till den speciella pedagogik som erfordras vid vuxenundervisning som till stora delar är artskild gentemot undervisning av ungdom anser jag att det är angeläget att lärare i större utsträckning än hittills beredes möjlighet att genomgå kurser i vuxenpedagogik. För närvarande är denna utbildning begränsad till Stockholm. Det är angeläget att utbildningsresurserna förstärkes, och ytterligare kurser bör därför anordnas även på andra orter än i Stockholm.

Eftersom kurserna i vuxenskolan är avgiftsfria men studiecirklar ofta måste ordnas där elevantalet är otillräckligt för att en kurs i kommunal regi skall kunna starta bör statsbidraget till studiecirklar i princip täcka kostna-

derna för dessa kurser. Jag delar därför skolöverstyrelsens uppfattning att statsbidraget bör utgå efter ett timarvode för BT 14, när det gäller egentliga vuxenstudier.

I flera län har särskilda vuxenutbildningsråd bildats för att i möjligaste mån samordna undervisningen för vuxna. Dessa råd har säkerligen haft stor betydelse i olika avseenden. En samordnad studieinformation med upplysningar om vilka kurser som ordnas för vuxna är en angelägen uppgift för att eventuella elever skall få en samlad överblick över de utbildningsmöjligheter som finns, i första hand inom länet. Aktuella kurser i kommunal regi, såväl allmänbildande som yrkesutbildande, arbetsmarknadsutbildning, lantbruksnämnderna, hushållningssällskapens och skogsvårdsstyrelsernas utbildningsverksamhet liksom studieförbundens kurser av olika slag borde därför varje år presenteras i en gemensam informationsskrift. 1969 utgavs en sådan skrift "Läs och lär på Gotland". Denna mottogs med stort intresse, och många har uttryckt sin uppskattning av de möjligheter till samlad information rörande all utbildning i länet för vuxna som där lämnades. En utvidgning av dylik informationsverksamhet till övriga län skulle säkerligen vara värdefull. Även studieorienteringen och studierådgivningen till vuxna elever borde förbättras. Många vet inte själva vilka ämnen de behärskar och har därför svårigheter att bedöma på vilken nivå de skall börja sina studier; ökade resurser för bättre rådgivning och större möjligheter till testning eller provundervisning med syfte att fastställa elevernas kunskaper och studieförmåga bör därför ställas till förfogande.

Med stöd av det anförda hemställer jag,

att riksdagen måtte uttala

att kommunala vuxenutbildningskurser får startas när elevantalet varaktigt beräknas uppgå till 8 i stället för nuvarande 12,

att klasser får delas när elevantalet överstiger 20,

att ökade resurser skapas för vuxenpedagogisk utbildning för lärare, och

att studierådgivning och studieinformation utbyggs och effektiviseras i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 3 april 1970

S.-O. Österdahl (fp)